

Ginta Bilinska,
Rēzeknes Valsts 1. ģimnāzijas komandas pārstāve

Izstāde “Dievs, tava zeme deg”

2019./2020. mācību gada kultūras kanona konkursa tēma bija “Kultūras kanons, radošā un mana brīvība”. Mūsu komanda sākotnēji vēlējās koncentrēties uz radošo brīvību. Taču, izvēloties kantāti “Dievs, Tava zeme deg!” un izpētot to, sapratām, ka vēlamies apskatīt ne tikai brīvības pozitīvos aspektus, bet arī negatīvos.

Otrā Pasaules kara laikā, kad kantāte pirmo reizi tika atskaņota, tā bija vienlaicīgi brīvības simbols un protests pret cilvēku visatļautību attiecībā vienam pret otru. Līdzīgi kā pagātnē, arī tagad mūsu zemei draud briesmas, taču šoreiz to apdraudam mēs paši ar savu bezatbildīgo rīcību pret dabu un tās resursiem. Brīvība var kļūt negatīva tad, kad tā pārtop par visatļautību.

Tā radās mūsu ideja – veidot radošo darbu konkursu sākumskolas bērniem, un ar kantātes “Dievs, Tava zeme deg” palīdzību iepazīstināt bērnus ar vienu no mūsdienu pasaules lielākajām problēmām – vides piesārņojumu. Mērķauditorija bija sākumskolas skolēni, jo bērni ir daudz brīvāki savās radošajās izpausmēs. Viņiem piemīt neviltota gara brīvība, atklātība, ticība labajam pasaulē, tāpēc viņi būs tie, kuri spēs ieviest pārmaiņas. Mēs sagatavojām prezentāciju, kur izklāstījām par kantāti, tās nozīmi. Fonā skanot iespaidīgajai mūzikai, pavēstījām par vides problēmām ar attēlu palīdzību. Daudziem skolēniem tas bija atklājums, un viņi patiesi sāka uztraukties par zemes nākotni. Viņu uzdevums bija izveidot kolāžas, kurās radoši jāattēlo, ko viņi saprata pēc mūsu stāstītā. Pēc dažām dienām, tās tika pabeigtas, un mēs rīkojām nelielu izstādi, kur arī apbalvojām labākos darbiņus. Kolāžu bija daudz, un tās bija patiesi brīnišķīgas. Četri bērni pat izrādīja iniciatīvu un paši sacerēja nelielus dzejoļišus par šo situāciju. Daudzi skolēni teica, ka arī mājās pastāstīja vecākiem par šo projektu un pārrunāja iespējas, kā viņi varētu palīdzēt videi, tādējādi izplatot mūsu ideju tālāk.

Kopumā, mūsu projekts izdevās un esam ļoti apmierinātas ar paveikto. Mēs ne tikai iepazīstinājām bērnus ar kultūras kanona vērtībām, bet arī izglītojam daļu sabiedrības par globālām problēmām, robežu starp brīvību un visatļautību.

Mums liekas, ka skolās vajadzētu ieviest ko līdzīgu – iepazīstināt skolēnus ne tikai ar latviešu tautas kultūras vērtību pagātni, bet piešķirt tām arī jaunu, mūsdienīgāku nozīmi. Pievērst skolēnu uzmanību dažādām sabiedrības problēmām, neskatoties uz vecumu.

Secinājām, ka nevajag daudz, lai spētu kaut ko mainīt. Vienmēr viss sākas ar mums pašiem – katrs var veidot un aktualizēt vērtības. Lielas pārmaiņas var sākt arī viens cilvēks, galvenais - būt pietiekoši drosmīgam un brīvam, lai uzņemtos atbildību. Mūsu gadījumā, tā bija neliela izstāde, taču atstātais iespaids jau bija redzams.

Lai gan sākt var arī viens cilvēks, tikai apvienojot spēkus mēs varam patiesi kaut ko mainīt. L. Garūtas kantāte savā laikā bija sākums tautas vienotības un brīvības idejai, un tieši tagad ir laiks, kad mums jābūt globāli vienotiem. Mūsdienu pasaulē šis skaņdarbs ir pāraudzis savas robežas – Dieva zeme nav tikai Latvija, tā ir visa pasaule,

kura iekšēji izdeg cilvēku vienaldzības un visatļautības dēļ. Tikai tāpēc, ka esam brīvi, nenožīmē, ka varam atļauties darīt pilnīgi visu!

Brīvība ir atbildība izdarīt pareizo izvēli.